

מסרים לכל...

בס"ד, עלון # 72
תרומה – התשע"ג

בעריכת הרב נחום גמליאל

לקח מהפרשה,

"ועשית את הקרשים למשכן עצי שיטים עומדים". (כ"ו ט"ו)

רש"י: היה לו לומר 'ועשית קרשים' מדוע נכתב 'הקרשים'? ומתוך: "מאותם העומדים ומיוחדים לכך". כלומר הכוונה במילה 'עומדים' היא שהקרשים היו עומדים ומיוחדים לכך, עומדים ומחכים מתי יעשו מהם את המשכן.

מעשה באדם שחשש לחינוכם של נכדיו. הוא לא היה בטוח שהחינוך שהם מקבלים בבית הוריהם יגדל אותם לתורה וליראה, ואם ההורים ירצו בכלל לשלוח אותם ללמוד בישיבות.

מה עשה? נכנס לאחת הישיבות הקטנות ושאל כמה יעלה שכר לימוד לכל נכדיו לכל שנות הלימוד בישיבה. אחרי שקיבל 'הצעת מחיר', אמר הסבא למנהל הישיבה טול מה שבקשת, ותביא לי אישור מטעם הנהלת הישיבה שנכדי יכולים ללמוד בישיבה ללא תשלום.

הסבא לא האריך ימים, אולם בצוואתו ציין את העובדה שכל נכד שירצה ללמוד בישיבה ההיא יכול לעשות זאת חינם אין כסף, ואף הוסיף וכתב, שאם הנכדים ילמדו בישיבות הקדושות הוא מוריש להם סכומים גבוהים מאוד לפרנסתם.

כאשר התוודעו הורי הילדים, (ילדיו של הסבא ירא השמים), והנכדים למעשיו של האדם הדגול הזה, ניאותרו מיד לקבל על עצמם עול מלכות שמים והפכו לעמלי תורה אמיתיים.

מעות אלו ששילם הסבא להנהלת הישיבה הם כספים 'עומדים', שכן הם עמדו והמתינו לייעודם הנכסף. כסף קדוש הוא זה, ואין ספק שתהיה בו סייעתא דשמיא... (עלינו לשבח)

פינת החלכה

מהלכות פורים

סעודת פורים

- א: מצווה לאכול ארוחה חגיגית לכבוד פורים, את הסעודה עושים ביום ראשון, ולא במוצאי שבת.
- ב: מצווה לשתות בסעודה זו יין, אך צריך להקפיד שלא להיכשל בעבירות.
- ג: צריך להוסיף 'על הניסים' בברכת המזון, גם כשהסעודה נמשכת ללילה.
- ד: לא מזכירים את פורים בברכה 'מעין שלש'.

תחפושות

- א: נוהגים להתחפש ולשמוח בפורים, כל כללי הצניעות נוהגים גם בפורים וגם בתחפושות.
- ב: אסור לבנים ללבוש בגדי נשים גם לצורך תחפושת, והאשכנזים מקילים.

מתנות לאביונים

- א: אחת ממצוות החג היא מתנות לאביונים. צריך לתת כסף לפחות לשני נזקקים, וכדאי להרבות בסכום ובמספר המקבלים. נוהגים לתת לכל פושט יד.
- ב: צריך לתת את הכסף לנזקקים בפורים עצמו.
- ג: מי שלא מכיר נזקקים, יניח את הכסף בקופת צדקה, וייתן לנזקקים אחרי פורים. (אפשר להיעזר ברב גמליאל להעביר את המתנות לנזקקים בפורים עצמו.)

לרפואת

נאוה בת מרים / אברהם בן נאוה / מנשה בן אברהם / בתיה בת רומיה / בלוריה בת עלו
מור בת סימה / שילה בת נעמי / אברהם בן בלוריה / תאיר בת אשר
חיה בת רחל / נתנאל בן עמנואל / טובה רחל בת מרים שמחה / סעדה בת בדרה
שלום בן סליימן / רחל בת חנה חנינה / זכריה בן דוד / מרים בת יצחק.
שרון בן מרים / שרונה בת שושנה.

'הילד הלא מרוצה' חלק ב'

בשבוע שעבר העלנו אפשרות שילד 'לא מרוצה' משום שהוא למד שזו הדרך להשיג עוד ועוד. אפשרות נוספת בגללה ילד מתלונן לעיתים קרובות: ילד לא תמיד יודע לספר מה מציק לו. לפעמים לא טוב לו בבית/ בכיתה/ בחברה, ולכן הוא מתלונן על כל דבר. התלונה האמיתית והגדולה מתלבשת על דברים קטנים. כשזה קורה, כדאי לבדוק מה קורה אתו במעגל הרחב יותר. האם משהו מציק לו? מה קורה בחברה/ בכיתה/ עם המורה? לעיתים נגלה שהתלונות זה 'טריגר' לדבר גדול ומשמעותי הרבה יותר. שבת שלום, ובהצלחה שושנה.

סיפור לשבת

הבן הנעלם

ר' קלמן היה מנכבדי לבוב. הוא היה תלמיד-חכם, חסיד, בעל עסקים פורחים וגומל חסדים מפרסם. תושבי לבוב כבדוהו ואהבוהו. בן היה לו, יוסל שמו. פה-תאר, ירא-שמים נשקדן בלמודו. יוסל היה גבה-קומה ובעל גוף מוצק. לכאורה, עוד מעלה על מעלותיו. אולם בימים ההם, מעלה זו היתה עלולה להיות לרועץ. בחור כזה היה מעמד נדאי לגיוס לצבא הרוסי. חייבים של יהודים שומרי מצוות בצבא הקיסר היו קשים מנשוא. רבים מהם נשברו מיד וותרו על יהדותם. העקשנים שבהם סבלו מהשפלות ומקשיים יום-יומיים.

כשהתקרב יוסל לגיל הגיוס היה מראהו כשל גבר שבגברים. הוריו ראו ממנו נחת והתגאו בו, אך הדאגה מפני גיוסו טרדה את מנוחתם. ר' קלמן ובנו נסעו לצדיק רבי חיים מצאנז, לבקש את עצתו וברכתו. נשא הצדיק את עיניו וסקר את יוסל לכל גבה קומתו התמירה. "אכן, בחור כהלכה, שמשון הגבור ממש", הגיב בחינד. "ומה אתה אומר?", פנה הצדיק אל יוסל, "האם תחפוץ להתגייס לצבאו של הקיסר?".

נתחלחל יוסל מעצם השאלה. "חלילה וחס! נפשי חשקה בתורה!", ענה בהתרגשות. "האמנם אינך מענין לשרת בצבא מדינתנו?", הוסיף רבי חיים ושאל, כמבקש להיות בטוח. תלה יוסל בצדיק מבט משתאה. "בשום אופן לא!", רעד קולו, "הלוא צעירים רבים שהתגייסו לצבא הקיסר סרו מדרך הישר ואף נטשו את יהדותם, נדאי שלא אוכל להקפיד בצבא על קלה כחמורה". השעין הצדיק את מצחו על שתי ידיו ונשקע בהרהורים. בעבר רגע נשא את עיניו אל האב והבן ואמר "מען קנייטשט" ("מקמטים"). ר' קלמן סבר שלא שמע היטב את התשובה, משום שלא הבין את הקשר בינה ובין הבעיה. "מה?", שאל. "מען קנייטשט", חזר הצדיק על תשובתו והניף ידו לפרדה. נבוכים יצאו מלפני הצדיק. תחלה שאלותיו התמוהות בדבר רצונו או אי-רצונו של הבן להתגייס; אחר-כך התשובה הסתומה שעליה חזר פעמים – "מקמטים!". את מה מקמטים?!

חלפו שבועות. חבריו של יוסל זמנו להתניב לפני הועדה הרפואית הצבאית. רבם ככלם נחלצו מכך בשלום. לעמתם, יוסל אפלו לא זמן. חשש התגנב ללב הוריו, שמא הצבא מנהל אחר בנם מעקב, כדי להוכיח את כשירותו הצבאית ובכך למנע מראש כל נסיון מצדו לחמק מהגיוס. יום אחד הבריק בראשו של ר' קלמן רעיון. "מקמטים!", נזפר בדברי הצדיק; "אולי התפנו שתכופף את קומתך ותראה גבנו?", אמר לבנו. מאותו רגע ואילך החל יוסל להרכין את קומתו, עד אשר פקו חליות שדרתו. שבועות חלפו, חדשים נקפו ויוסל לא נקרא להתניב. ויהי הדבר לפלא בעיני כל. גם קומתו חזרה להיות תמירה כמקדם.

חלפו שלשים שנה. יוסל החליט לעלות לארץ-ישראל. הגיש טפס הגירה לשלטונות. פקיד הרשום נטל את הבקשה והחל לחפש את שמו של יוסל במרשם האקלוסיון. "אין שם כזה בכלל!", אמר הפקיד בעבר זמן. "מה זאת אומרת?!"; נזדעק יוסל ביודעו כי בלי שם לא יוכל להנפיק דרכון ולא יוכל לעלות לארץ-ישראל. "זאת אומרת ששמת אינו מופיע ברשומות. יתכן שהוריד ותר. הוא הסביר לפקיד כי אביו היה איש-עסקים מסדר ומצליח ואין זה הגיוני כי לא רשם את בנו התרשלו ולא רשמו אותך בלדתך. מבחינתנו אינך אזרח המדינה. למעשה אינך קיים!". יוסל לא בלדתו. הפקיד התרצה והסכים לרדת לקומת המרתף, שבה שכן הארכיון, כדי לבדוק את רשומי הלידה. מציד בתאריך הלידה של יוסל, אתר את הפנקס שבו נרשם תאריך זה. הוא עבר על הרשימה פעם אחר פעם ושמו של יוסל לא נמצא.

קדם שהתגאש הפקיד נפתרה התעלומה. הוא חזר והפנקס בינו כדי להראותו ליוסל. בתחתית אחד העמודים הופיע השם "יוזף שטקשטיל", לצד תאריך הלידה. תחתית העמוד היתה מקפלת קפל הדוק וצמוד שהסתיר שורה שלמה. הפקיד החמיא ליוסל על עקשנותו וקלט את טפס בקשת ההגירה שלו לארץ-ישראל. אך יוסל לא שעה לדברי הפקיד. הוא הרחיק וחזר שלשים שנה לאחור. מול עיניו שבה והופיעה דמותו של הצדיק רבי חיים מצאנז.

כשהצדיק פונה אליו ואל אביו ואומר להם פעם ועוד פעם: "מען קנייטשט" ("מקמטים").

("תורתך שעשועי")

ליזיוג הגון

נאור בן תמר / יובל בן זכריה / שי בן אברם / ידידה בת בתיה / טל בן בתיה

שמואל בן עליזה / אודליה יונה בת מרים